

Reisverslag 2017-1

Dagvlinderreis, van 2 juli tot 16 juli 2016, in Oost-Europa en Zuid-Duitsland

Deel 1: Kaliningrad (Rusland) van 3 juli tot en met 7 juli 2016 (Lepidoptera: Hesperioidea & Papilionoidea)

Appendix 1: dagvlinders van Kaliningrad, vergelijkende soortenlijst

Door Philippe Van de Velde, Zwaluwstraat 39, 9160 Lokeren, België. filip.vandevelde@skynet.be (PV)
Met medewerking van Ortwin Hoffmann, Van Eyckpark 2, 9250 Waasmunster, België. ortwin.hoffmann@skynet.be (OH)
Jurgen Couckuyt, Singeldreef 42, 9160 Lokeren, België. couckuyt.jurgen@telenet.be (JC)
Sylvain Cuvelier, Diamantstraat 4, 8900 Ieper, België. sylvain.cuvelier@telenet.be

Er is weinig literatuur over de dagvlinders van Kaliningrad en publicaties in het cyrillisch maken het niet makkelijker. Tot na onze reis was ons enkel een artikel (Shapoval 2008) gekend over de dagvlinders van de Koerse Spit, het westelijk deel van Kaliningrad.

Met onze expeditie was het de bedoeling om een bijdrage te leveren tot de kennis van de dagvlinderfauna in deze Russische exclave.

Verder zoekwerk, maanden na de reis, bracht ons in contact met Nazar Shapoval, één van de auteurs van het vermelde artikel. Hij bezorgde ons een scan van de catalogus van de Russische vlinders, deel dagvlinders (Sinev 2008). Zo werd het voor ons mogelijk om een vollediger beeld te vormen over de al gekende dagvlinderdiversiteit van Kaliningrad.

Eerst vergelijken we in onderstaande tabel onze veldobservaties met de gegevens van Shapoval (2008). Vervolgens vergelijken we de eigen gegevens met de catalogus van Russische Vlinders (Sinev 2008).

Shapoval (2008) bespreekt de vangst van 49 soorten in de Koerse Spit van 1982 tot 2004. Er worden ook 7 andere soorten geïnccludeerd uit de schaarse literatuur. Het totaal aantal soorten komt daardoor in deze publicatie op 56 soorten voor dit deel van Kaliningrad. Maar *Boloria selene* (Denis & Schiffermüller), *Melitaea cinxia* (Linnaeus, 1758), *Lopinga achine* (Scopoli, 1763), *Hipparchia hermione* (Linnaeus, 1764), *Lycaena dispar* (Haworth, 1802) en *Phengaris teleius* (Bergsträsser, 1779) worden in het artikel eigenlijk vermeld van het Litouws deel van de Koerse Spit. Deze gegevens komen dus niet uit Kaliningrad zelf.

Daarom worden deze zes soorten in onderstaande tabel met een x aangegeven. De soorten die uit Kaliningrad zelf worden vermeld, zijn met een 1 aangeduid.

Van deze 6 soorten, bevestigen we zelf door ons onderzoek *B. selene*, *L. dispar* en *L. achine* voor Kaliningrad. Deze soorten zijn ook voor Kaliningrad vermeld in Sinev (2008).

Op te merken valt ook dat in Shapoval (2008) *Pontia daplidice* (Linnaeus, 1758) vermeld wordt van de Koerse Spit al wordt intuïtief eerder *Pontia edusa* (Fabricius, 1777) verwacht. *P. edusa* is ook de enige soort die in Sinev (2008) vermeld wordt voor heel Rusland. Het is actueel nog niet duidelijk of *P. daplidice* bevestigd werd door genitalia onderzoek voor Kaliningrad. We plaatsen dit onder voorbehoud als *P. daplidice* in de tabel.

Door de dissectie van enkele Boswitjes uit Kaliningrad, hebben we (Couckuyt *et al.* 2017) aangetoond dat *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) en *Leptidea juvernica* (Williams, 1946) er beiden, soms zelfs sympatrisch, voorkomen.

Door onze gegevens te vergelijken met Sinev (2008), documenteren we *L. juvernica* en *Plebejus idas* (Linnaeus, 1761) voor het eerst uit Kaliningrad. De determinatie van *P. idas* is bevestigd door DNA barcoding. We bevestigen ook met zekerheid *Melanargia galathea* (Linnaeus, 1758) wat in Sinev (2008) aangegeven wordt met een vraagteken.

In 5 dagen inventarisatie zijn er twee nieuwe soorten gevonden voor de exclave Kaliningrad en wordt een onzekere soort door ons onderzoek bevestigd.

Dit laat aanvoelen dat er mits doorgedreven onderzoek nog meer nieuwe soorten voor Kaliningrad kunnen worden gevonden.

In Sinev (2008) worden voor Kaliningrad 105 soorten met zekerheid vermeld. Door ons onderzoek komen we op 108 zekere soorten voor Kaliningrad.

Dat het aantal soorten voor het kleine Kaliningrad nog hoger kan zijn, laat zich ook aanvoelen door de 133 soorten dagvlinders voor Litouwen en 120 voor Oost Pruisen gemeld door Shapoval (2008). Verder onderzoek naar de dagvlinders in Kaliningrad is zeker nog noodzakelijk om de diversiteit beter in kaart te brengen.

Species	Shoival et al.	Huidig onderzoek	Sinev
<i>Carterocephalus palaemon</i>			1
<i>Carterocephalus silvicola</i>			1
<i>Hesperia comma</i>			1
<i>Heteropterus morpheus</i>		1	1
<i>Ochlodes sylvanus</i>	1	1	1
<i>Pyrgus alveus</i>			1
<i>Pyrgus malvae</i>	1		1
<i>Pyrgus serratulae</i>			?
<i>Thymelicus lineola</i>		1	1
<i>Thymelicus sylvestris</i>		1	1
<i>Aricia agestis</i>			1
<i>Aricia eumedon</i>		1	1
<i>Callophrys rubi</i>	1		1
<i>Celastrina argiolus</i>	1	1	1
<i>Cupido argiades</i>		1	1

Species	Shopoval et al.	Huidig onderzoek	Sinev
<i>Cupido minimus</i>		1	1
<i>Cyaniris semiargus</i>		1	1
<i>Favonius quercus</i>		1	1
<i>Glaucopteryx alexis</i>			1
<i>Lycaena alciphron</i>		1	1
<i>Lycaena dispar</i>	x	1	1
<i>Lycaena helle</i>			1
<i>Lycaena hippothoe</i>	1	1	1
<i>Lycaena phlaeas</i>	1		1
<i>Lycaena tityrus</i>	1		1
<i>Lycaena virgaureae</i>	1	1	1
<i>Phengaris arion</i>			1
<i>Phengaris teleius</i>	x		
<i>Plebejus argus</i>		1	1
<i>Plebejus argyrognomon</i>			1
<i>Plebejus idas</i>		1	
<i>Plebejus optilete</i>			1
<i>Polyommatus amandus</i>		1	1
<i>Polyommatus bellargus</i>			1
<i>Polyommatus coridon</i>			1
<i>Polyommatus dorylas</i>			1
<i>Polyommatus icarus</i>	1	1	1
<i>Satyrium ilicis</i>		1	1
<i>Satyrium pruni</i>			1
<i>Satyrium spini</i>			1
<i>Satyrium w-album</i>		1	1
<i>Thecla betulae</i>	1		1
<i>Aglais io</i>	1		1
<i>Aglais urticae</i>	1	1	1
<i>Apatura ilia</i>	1	1	1
<i>Apatura iris</i>	1	1	1
<i>Araschnia levana</i>	1	1	1
<i>Argynnis adippe</i>	1	1	1
<i>Argynnis aglaja</i>	1		1
<i>Argynnis laodice</i>	1		
<i>Argynnis niobe</i>	1		1
<i>Argynnis paphia</i>	1	1	1
<i>Boloria dia</i>			1
<i>Boloria eunomia</i>			1
<i>Boloria euphrosyne</i>			1
<i>Boloria selene</i>	x	1	1
<i>Boloria titania</i>			1
<i>Brenthis daphne</i>	1	1	1

Species	Shopoval et al.	Huidig onderzoek	Sinev
<i>Brenthis ino</i>		1	1
<i>Euphydryas aurinia</i>			1
<i>Euphydryas maturna</i>			1
<i>Issoria lathonia</i>	1		1
<i>Limenitis camilla</i>	1	1	1
<i>Limenitis populi</i>	1		1
<i>Melitaea athalia</i>	1	1	1
<i>Melitaea aurelia</i>			1
<i>Melitaea cinxia</i>	x		1
<i>Melitaea diamina</i>		1	1
<i>Melitaea didyma</i>			1
<i>Melitaea phoebe</i>		1	1
<i>Neptis rivularis</i>			1
<i>Neptis sappho</i>			1
<i>Nymphalis antiopa</i>	1		1
<i>Nymphalis polychloros</i>	1		1
<i>Nymphalis vaualbum</i>			1
<i>Nymphalis xanthomelas</i>	1	1	1
<i>Polygonia c-album</i>	1	1	1
<i>Vanessa atalanta</i>	1	1	1
<i>Vanessa cardui</i>	1	1	1
<i>Iphiclides podalirius</i>			1
<i>Papilio machaon</i>	1	1	1
<i>Parnassius mnemosyne</i>			1
<i>Anthocharis cardamines</i>	1		1
<i>Aporia crataegi</i>	1		1
<i>Colias croceus</i>			1
<i>Colias hyale</i>	1	1	1
<i>Colias palaeno</i>	1		1
<i>Gonepteryx rhamni</i>	1	1	1
<i>Leptidea juvernica</i>		1	
<i>Leptidea sinapis</i>	1	1	1
<i>Pieris brassicae</i>	1		1
<i>Pieris napi</i>	1	1	1
<i>Pieris rapae</i>	1	1	1
<i>Pontia daplidice</i>	1		
<i>Pontia edusa</i>			1
<i>Aphantopus hyperantus</i>	1	1	1
<i>Coenonympha arcania</i>		1	1
<i>Coenonympha glycerion</i>	1	1	1
<i>Coenonympha hero</i>			1
<i>Coenonympha pamphilus</i>	1	1	1
<i>Coenonympha tullia</i>			1

Species	Shopoval et al.	Huidig onderzoek	Sinev
<i>Erebia ligea</i>			1
<i>Hipparchia hermione</i>	x		1
<i>Hipparchia semele</i>	1		1
<i>Hyponphele lycaon</i>	1		1
<i>Lasiommata maera</i>			1
<i>Lasiommata megera</i>	1		1
<i>Lasiommata petropolitana</i>			1
<i>Lopinga achine</i>	x	1	1
<i>Maniola jurtina</i>	1	1	1
<i>Melanargia galathea</i>		1	?
<i>Pararge aegeria</i>	1	1	1
Totaal	50 + (5 x)	52	105 + (2 ?)